

rozsudku, jímž byl Josef M. st. uznán vinným přestupkem podle §u 411 tr. zák. Zločinu podle §u 93 tr. zák. dopustili se obžalovaní trestného činu, uvedeného v rozsudku, tím, že dne 17. července 1924 na cestě mezi P. a L. Vojtěchu K-ovi v tom úmyslu vyhrožovali ublížením na těle, by mu znemožnili pokračování v jízdě na kole do P., při čemž skutečně v užívání osobní svobody mu překáželi, přiměvše ho proti jeho vůli k návratu. Z obžaloby pro zločin podle §u 98 b) tr. zák. nalézací soud obžalované sprostil, aniž by však uvedl v důvodech úvahy, ze kterých tak učinil, nehledě k tomu, že osvobozující výrok neměl býti vůbec vyneseno, poněvadž osvobození to stalo se jen z kvalifikace, obžalobou zvolené, nikoli však ze žalobního skutku, jenž podle zákona (§§y 262, 263 a), 267 tr. ř. jest předmětem obžaloby a na který jedině může se proto vztahovati sprostující výrok podle čís. 3 §u 259 tr. ř. K odůvodnění odsuzujícího výroku uvedl soud toliko, že běře na základě průvodů v rozsudku blíže uvedených za prokázáno, že dne 17. července 1924 na cestě mezi P. a L. obžalovaní Vojtěchu K-ovi v tom úmyslu vyhrožovali ublížením na těle, aby na něm vynutili, aby v p-ském kraji své zvěrolékařské praxe neprovozoval, tedy takové jednání (opomenutí), na které obžalovaní neměli právního nároku.

Zmateční stížnosti obžalovaných, dovolávající se důvodu zmatečnosti čís. 5 a9 a) §u 281 tr. ř., nelze upříti oprávnění. Nalézací soud zjišťuje po subjektivní stránce v důvodech rozsudku o úmyslu obžalovaných, že směřoval k tomu, by pohrůzkou ublížením na těle přinutili Vojtěcha K-a k jistému činu, pokud se týče opomenutí, čímž běře za prokázaný úmysl, jaký vyžaduje zločin podle §u 98 tr. zák. Naproti tomu odsuzuje však obžalované pro zločin podle §u 93 tr. zák., jenž co do subjektivní skutkové podstaty předpokládá buď úmysl pachatelův omeziti jinou osobu na osobní svobodě proti její vůli aneb aspoň vědomí pachatelovo, že napadenou osobu tak omezuje. Tím, že nalézací soud ve výroku rozsudku zjišťuje jiný zlý úmysl, než jaký běře v důvodech rozsudku za prokázaný, trpí výrok jeho logickým vnitřním rozporem podle čís. 5 §u 281 tr. ř., poněvadž o téže okolnosti skutkové, jakou je úmysl obžalovaných, činí dvě různá, navzájem si odporující zjištění, jednak právním omylem, poněvadž soud v důvodech rozsudku při posuzování subjektivní skutkové podstaty §u 93 tr. zák., totiž ohledně povahy zlého úmyslu, vychází z nesprávného hlediska právního. Již pro tyto vady nemůže rozsudek obstáti, zvláště když v důvodech jeho není vůbec obsaženo zjištění, v čem záleželo omezování osobní svobody Vojtěcha K-a, tím méně pak zjištění a rozbor o tom, zda omezení to bylo omezením ve smyslu §u 93 tr. zák. Zmateční stížnosti, uplatňující v podstatě hořejší vady, bylo proto vyhověti a naléztí právem, jak shora uvedeno. Při novém jednání a rozhodování bude nalézacímu soudu zkoumati, zda jednání obžalovaného nezahrnuje v sobě skutkovou podstatu jiného trestného činu. V kladném případě bylo by pak dbáti předpisu třetího odstavce §u 293 tr. ř.

Čís. 1877.

Násilné vniknutí ve smyslu §u 83 tr. zák. nepředpokládá výslovné dohody pachatelů; stačí, vpadne-li více lidí do cizího nemovitého statku

a uvědomí-li si teprve v tomto okamžiku vzájemnou shodu a souhlasný cíl svého podnikání.

I připojení se k jednání, pokud trestná činnost ještě trvá a pokud jejího cíle nebylo dosaženo, spadá pod skutkovou podstatu Šu 83 tr. zák.

(Rozh. ze dne 24. ledna 1925, Zm II 263/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Uh. Hradišti ze dne 12. března 1924, pokud jím byli obžalovaní František D., Rudolf V. a Anna Z-á st. podle Šu 259 čís. 3 tr. ř. sprostěni z obžaloby pro zločin veřejného násilí podle Šu 83 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Z obžaloby pro zločin veřejného násilí podle Šu 83 tr. zák. byli všichni tři obžalovaní sprostěni podle rozhodovacích důvodů napadeného rozsudku proto, že nalézací soud nevzal za prokázáno, že se obžalovaní dostavili ke kostelu církve římsko-katolické v Z. ve společném dorozumění s ostatními za tím účelem, by zabránili příslušníkům této církve vstup do kostela a na věž, a poněvadž pouhá jejich přítomnost u kostela nemůže založiti skutkovou podstatu onoho zločinu. Zmateční stížnost jest v právu především, pokud, dovolávajíc se důvodu zmatečnosti podle čís. 9 a) Šu 281 tr. ř., vykládá tento závěr rozsudkový v ten smysl, že rozsudek, vycházející z názoru, že se ke skutkové podstatě zločinu podle Šu 83 tr. zák. vyžaduje výslovná a patrně i předchozí dohoda pachatelů, klade hlavní váhu na potřebu zjištění, že se i obžalovaní o společném násilném vpádu s ostatními pachateli výslovně předem smluvili. Zmateční stížnost právem označuje tento názor za právně mylný, dovozujíc správně, že násilné vniknutí ve smyslu Šu 83 tr. zák. nepředpokládá výslovné (ani předchozí) dohody pachatelů, nýbrž že stačí, vpadne-li více lidí do cizího nemovitého statku a uvědomí-li si teprve v tomto okamžiku vzájemnou shodu a souhlasný cíl svého podnikání, že tedy i v lidech, takto bez předchozí výslovné dohody spolupůsobících, dlužno spatřovati spolupachatele, vedené společným zlým úmyslem, tudíž lidi sebrané ve smyslu Šu 83 tr. zák. S hlediska tohoto jedině správného názoru právního jest nepřipadným důraz, který klade rozsudek na nedostatek důkazů o tom, že se obžalovaní již ke kostelu dostavili ve společném dorozumění s ostatními, stačilo by naopak zjištění, že obžalovaní, dostavivše se ke kostelu, ať již po předchozí dohodě či bez ní, jednali v záplětu vědomí, že spolupůsobí s ostatními se stejným společným úmyslem a za jednotným cílem.

Je sice pravda, že ona konečná úvaha rozsudková, dle níž pouhá přítomnost obžalovaných u kostela nemůže založiti skutkovou podstatu zločinu podle Šu 83 tr. zák., připouští také ten výklad, že nalézací soud ono vědomé spolupůsobení obžalovaných s ostatními pachateli, jejich připojení se k trestné činnosti ostatních vůbec za prokázáno nevzal.

Než pak dlužno přiznati zmateční stížnosti oprávnění také, pokud opírajíc se o důvod zmatečnosta čis. 5 Šu 281 tr. ř., vytýká rozsudku neúplnost, spočívající v tom, že jeho rozhodovací důvody nepřihlížejí k četným skutečnostem, podávajícím se z výsledků hlavního přeličení, na něž poukazuje zmateční stížnost, a které mohly při řešení otázky zavinění obžalovaných vůbec a otázky právě naznačené zvláště míti závažný význam. Rozsudek totiž zjišťuje, že se dne 22. ledna 1922 pokoušeli někteří přívrženci československé církve v Z. zabrániti, by pohřeb jistě příslušnice církve římsko-katolické nevešel s mrtvolou do kostela, že několik osob (v počtu asi šesti) stouplo si za tím účelem ke dveřím chrámovým a ke dveřím vedoucím na věž, a že se snažili zabrániti jednak, aby zvoník nemohl zvoniti, jednak, aby pohřeb nevešel do kostela. Tato zjištění rozsudková budí dojem, jako by těch, kdož předsevzali zvláštní činnost trestnou, byl býval jen počet zcela nepatrný, dokonce jen asi šest osob. Je proto zmateční stížnost v právu, namítajíc, že rozsudek nemá zřetele na některé výsledky hlavního přeličení, z nichž vychází na jevo, že těch, kteří brali účast na oné trestné činnosti, ne-li přímo, fysickým bráněním vstupu do kostela a zvonění, způsobem, odpovídajícím pojmu úmyslného a vědomého spolupůsobení, připojení se k trestné činnosti ostatních pachatelů, bylo značné množství, které, jak zmateční stížnost případně dovozuje, činilo současnou přítomnost všech (u dveří kostela a u dveří na věž) technicky nemožnou. O obžalovaných pak se praví v rozsudkových důvodech, že žádným svědkem nebylo zjištěno, že byli mezi těmi, kdož zabraňovali příslušníkům církve římsko-katolické vstup do kostela a na věž. Zmateční stížnost, vycházejíc ze správného stanoviska, že ke skutkové podstatě zločinu podle Šu 83 tr. zák. stačí připojení se k jednání, pokud trestná činnost ještě trvá a pokud jejího cíle nebylo dosaženo, namítá opět právem, že i k naznačenému závěru rozsudkovému dospěl nalézací soud jen následkem toho, že neměl zřetele ke skutečnostem, nasvědčujícím opaku, které, vyšedše na jevo za hlavního přeličení, došly z části výrazu i v některých skutkových zjištěních rozsudkových, položených za základ oněm rozsudkovým výrokům, jimiž obžalovaní byli uznáni vinnými přečinem podle Šu 283 tr. zák., František D. i podle Šu 284 tr. zák. Tak potvrdil svědek Bohdan B., že z počátku byl u kostela malý hlouček lidí, že však mezi tím, co úředně zakročoval, aby zjednal pohřbu průchod, lid se ponenáhlu srocoval, že jich tam bylo plno, několik set, a že, když obecní starosta, pak svědek a konečně velitel četnického oddílu vyzývali lidi k odchodu, lidé se nerozházeli, že křičeli a že více lidí vytýkalo svědkovi, že nedodržel slova, dále že hned po výzvě nebylo viděti, že by lid ustupoval a že ústup nastal teprve, když šlo za ním četnictvo. Právem zdůrazňuje zmateční stížnost také další údaj téhož svědka, dle něhož po vytržnostech ze dne 7. ledna 1922 svědek uzamkl kostel a upozornil lid, že kostela používati má právo pouze římsko-katolická církev. Zmateční stížnost příkládá těmto údajům svědkovým právem význam, poněvadž z nich bylo po případě lze čerpati přesvědčení, že jednak všichni příslušníci církve československé, tedy i obžalovaní věděli, že na kostel nemají práva, zejména pak, že celý dav a tím každý člen jeho projevil zřejmý úmysl, nepustiti pohřeb do kostela a to i po onom opětovném vyzvání uvedených úředních osob k rozchodu.

S hlediska naznačeného dlužno dále jako nepřipadný označiti důraz, který klade rozsudek zřejmě na údaj svědka Vojtěcha N-a, zaznamenaný v jeho rozhodovacích důvodech, podle něhož původně bylo u kostela 4—5 osob, kdežto jiní lidé stáli u školy a se ke kostelu přiblížili teprve, když se tam dostavilo četnictvo, pomíjeje mlčením další údaj svědkův, podle něhož lidé, kteří stáli u školy přiblížili se ke kostelu během napomínání těch, co stáli u kostela, a podle něhož svědek B. říkal lidem, aby měli rozum a pustili pohřeb do kostela, lidé však neprojevili ani nejmenší známky ochoty uposlechnouti a ani se nehnuli, tak že za této situace nebylo možno, by pohřeb vešel do kostela. Nepovšimnutým ponechává rozsudek dále, co uvedeno jest v trestním oznámení, při hlavním přelíčení přečteném, jednak o obžalované Anně Z-é st., že totiž musila opětovně býti jménem zákona vyzvána, by opustila místo shluknutí, a že při tom prohlásila, že Římané mají kapitál, jímž platí četníky, tak že je nemusí platiti stát, jednak o tom, že se obžalovaní k činu přiznali a omlouvali tím, že nežádají nic jiného, jen spolužívání římsko-katolického kostela. Rozsudek uvádí ostatně ve zmíněné již části svých rozhodovacích důvodů doznání jednotlivých obžalovaných, podle nichž obžalovaný D. běžel do zástupu, ačkoliv výzva k rozchodu byla dána, obžalovaný V. pak byl tehdy u kostela a to tak dlouho, až četníci jednotlivce zatýkali, obžalovaná Anna Z-á st. posléze také byla při shluknutí před kostelem a to tak dlouho, až tam přišli četníci dělat pořádek. Dle řečeného jeví se býti okolnosti tuto uvedené tak závažnými, že jich soud hledě k předpisům §§ 258, 270 čis. 5 a 281 čis. 5 tr. ř. neměl zůstaviti bez uvážení. Rovněž bude soudu nalézacímu uvážiti také ostatní výsledky řízení průvodního a hlavního přelíčení, jež se týkají úmyslu obžalovaných, pokud se týče jejich vědomí o úmyslu oněch osob, k jejichž činnosti obžalovaní se podle tvrzení obžaloby připojili.

Čís. 1878.

Smírčí jednání starostovo (na Moravě) v záležitosti urážek na cti nutno pokládati s hlediska místní policie za konání jeho povolání (§ 68 tr. zák.), bylo-li se ho některou stranou dovoláváno.

(Rozh. ze dne 26. ledna 1925, Zm II 555/24).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 30. srpna 1924, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem §u 411 tr. zák. a sprostěn podle §u 259 čis. 3 tr. ř. z obžaloby pro přestupek podle §u 312 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Nalézací soud zjistil, že obžalovaný při smírčím jednání před obecním starostou v R. Josefem Š-em v záležitosti Františka K-a a Josefa D-y pro urážku na cti, starostu Š-a holí lehce poranil a po té, když